

Projektas „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“

UAB „Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centras“ (PRATC) įgyvendina projektą „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“, kuris leis pagerinti komunalinių atliekų tvarkymo sistemą ir padidinti rūšiuojamojo surinkimo pajėgumus Panevėžio regione, išplečiant komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūrą ir didinant visuomenės sąmoningumą atliekų prevencijos bei tvarkymo srityje. Projektas finansuojamas ES Struktūrinių fondų ir PRATC lėšomis.

Efektyvi atliekų tvarkymo sistema užtikrina žmonių sveikatai ir aplinkai saugų atliekų tvarkymą, racionalų atliekų medžiagų panaudojimą naujiems produktams ir energijai gaminti, padeda mažinti susidarantių ir sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį. Panevėžio regiono atliekų tvarkymo sistemai reikalingos permainos – šiuo metu antrinių žaliavų surinkimo kiekiai neatitinka valstybinių standartų, rūšiavimui skirti konteineriai daugeliu atveju yra pasenę ir nusidėvėję, o konteinerių aikštelės neatitinka paslaugų kokybės reikalavimų. Projekto „Panevėžio regiono komunalinių atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtra“ metu yra plėtojama komunalinių atliekų rūšiuojamojo surinkimo infrastruktūra Panevėžio regione, vykdoma visuomenės informavimo kampanija atliekų prevencijos bei tvarkymo klausimais, Panevėžio regiono individualių valdų gyventojams nemokamai dalinami kompostavimo konteineriai. Įgyvendinant projektą, Panevėžio, Pasvalio, Biržų ir Rokiškio rajonų savivaldybėse atsiranda svarbi naujovė – atskiram maisto atliekų bei tekstilės atliekų surinkimui skirti specialūs konteineriai.

Projekto fiziniai rodikliai:

- Panevėžio, Pasvalio, Biržų ir Rokiškio rajonų savivaldybėse **įrengiama/rekonstruojama 219 konteinerių aikštelių.**
- **Konteinerių aikštelėse statomi nauji konteineriai** skirti: mišrių komunalinių atliekų surinkimui (517 vnt.), antrinėms žaliavoms: popieriui/kartonui (223 vnt.), stiklo atliekoms (222 vnt.), plastikui (225 vnt.); tekstilės atliekoms (154 vnt.), maisto atliekoms (56 vnt.).
- Panevėžio regiono gyventojams, sudariusiems panaudos sutartį, **nemokamai dalinami kompostavimo konteineriai (viso 8500 vnt.)**. Konteinerių atsiėmimo grafikas yra skelbiamas PRATC svetainėje: <http://pradc.lt/panevezio-miesto-gyventojams-pradedami-dalyti-kompostavimo-konteineriai/>
- **Įrengtos dvi didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės (DGASA):** Joniškėlio miesto seniūnijoje (Vytauto g. 52A, Pasvalio r.) bei Pandėlio seniūnijoje (Pandėlio vs., Pandėlio sen., Rokiškio r). Aikštelėse stovės 70 konteinerių, skirtų: stiklui, popieriui, plastikui, tekstilei, naudotoms padangoms, žaliosioms, statybos ir griovimo, metalo, medienos, nebenaudojamos elektros ir elektronikos įrangos, didelių gabaritų bei pavojingoms atliekoms.
- **Įgyvendinama Panevėžio regiono gyventojų informavimo kampanija**, kurios metu gyventojai gauna žinių ir praktinių patarimų atliekų rūšiavimo, kompostavimo bei atliekų prevencijos klausimais.

Ką reikėtų žinoti apie atliekų rūšiavimą:

Buityje susidaranti antrinė žaliava, maisto ir tekstilės atliekas reikia rūšiuoti tam, kad jos būtų perdirbtos ir panaudotos naujų produktų ar energijos gamybai. Rūšiavimas padeda mažinti sąvartynuose šalinamų atliekų kiekį bei susikaupusių atliekų neigimą poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai.

Antrinių žaliavų rūšiavimui yra skirti specialūs spalvoti konteineriai: geltonas skirtas plastmasei ir metalui, žalias – stiklui, mėlynas – popieriui.

Išmetamas pakuotes suspauskite ir sulankstykite, kad jos užimtų kuo mažiau vietos konteineryje.

Į geltoną (plastmasės ir metalo) konteinerį meskite „Tetra pack“ pakuotes, padažų, šampūno, indų ploviklio pakuotes, konservų dėžutes, metalinius dangtelius. Į šį konteinerį **nereikėtų mesti** higienos reikmenų, medicinos atliekų, statybos ar apdailos priemonių.

Žalias (stiklo) konteineris skirtas stikliniams buteliams, stiklainiams, stiklo indams. Į jį **neturi būti metamos** elektros lemputės, porcelianas ir krištolas, langų stiklai, veidrodžiai.

Mėlynas (popieriaus ir kartono) konteineris skirtas laikraščiams ir žurnalams, kartono dėžėms, pakavimo popieriui. Čia **neturi būti metamos** higienos priemonės (tualetinis popierius, vienkartinės servetėlės ar sauskelnės), tapetai.

Tekstilės atliekos – nors tekstilės atliekos nėra nuodingos, jos ilgai nesuyra, užima daug vietos, todėl jas reikia rūšiuoti ir perdirbti. Rekonstruojamose Panevėžio regiono konteinerių aikštelėse tekstilei yra statomi specialūs konteineriai. Tekstilės atliekas gyventojai gali nemokamai atvežti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles.

Maisto atliekas būtina atskirti nuo kitų mišrių komunalinių atliekų. Išmestas į buitinių atliekų konteinerius maistas juos užteršia ir skleidžia nemalonų kvapą. Siekiant to išvengti, konteinerių aikštelėse yra statomi specialiai maisto atliekoms skirti konteineriai.

Didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės

Buityje susidarančių didelių matmenų atliekų nevalia mesti į buitinių atliekų konteinerius ar sudėti šalia jų – jas reikia pristatyti į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikšteles (DGASA). Šiose aikštelėse priimamos automobilių padangos, statybos ir griovimo atliekos, nenaudojama buitinė technika, baldai. Čia galima vežti antrines žaliavas (popieriaus, stiklo, plastiko ir metalo atliekas) bei pavojingas atliekas, tokias kaip akumulatoriai, galvaniniai elementai, gyvsidabrio lempos, dažų ir tirpiklių atliekos bei tara, asbesto atliekos ir pan.

Atvežtos į aikšteles atliekos iš gyventojų, kurie yra sudarę sutartis su atliekų vežėjais, priimamos nemokamai. Yra taikomi tam tikri apribojimai atliekų kiekiui, kurį vienas gyventojas per kalendorinius metus gali nemokamai pristatyti į DGASA. Šie kiekiai nurodyti PRATC interneto svetainėje: <http://prtc.lt/aiksteles/>. Pristatant atliekas į didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelę, reikia turėti asmens dokumentą.

Šiuo metu Panevėžio regione veikia 8 didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės:

Panevėžyje: Savitiškio g. 8 ir Senamiesčio g. 114B,

Panevėžio rajone: Beržytės g. 10 (Garuckų k.),

Pasvalyje: Mūšos g. 12 B,

Rokiškyje: K. Donelaičio g. 16,

Biržų rajone: Krantinės g. 1 (Biržų k.) ir Kosmonautų g. 8 (Vabalninke),

Kupiškyje: Technikos g. 6I.

Didžiųjų ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelės vasaros metu dirba I-V nuo 9:30 iki 18:30 val., VI nuo 9 iki 15:30 val. Pietų pertrauka nuo 13.00 val. iki 13.30 val.

Kompostavimas namų sąlygomis

Kompostavimas – tai ne tik paprasčiausias būdas atsikratyti sodo ar daržo žaliosiomis atliekomis, bet ir galimybė pasigaminti kokybiškas ir natūralias trąšas augalams ir daržovėms auginti. Kompostavimui tinka daržovių ir vaisių atliekos, augalų liekanos, lapai, nupjauta žolė, kavos ir arbatos tirščiai bei filtrai, smulkintos šakos, medienos drožlės ir pjuvenos, organinės virtuvės atliekos. Dėl higienos sumetimų, namų sąlygomis negalima kompostuoti mėšos ir virto maisto, pieno produktų, šunų ir kačių fekalijų. Taip pat namų kompostavimui netinka gyvos šaknys bei daigios sėklos, nes jos pilnai nesuyra. Namų sąlygomis patogiausia naudoti kompostavimo konteinerius.

Panevėžio regiono gyventojams, sudariusiems panaudos sutartį, nemokamai dalinami kompostavimo konteineriai. Kompostavimo konteinerį reikia statyti ant tvirto ir horizontalaus paviršiaus pavėsyje. Atliekas į konteinerį reikia dėti jų nespaudžiant. Svarbu, kad atliekos gautų pakankamai deguonies, drėgmės ir neperkaistų, todėl jas reikia periodiškai pavartyti. Jei per sausa – kompostą reikia palaistyti, jei per drėgna – vartant pridėti sausesnių medžiagų. Atliekos paverčiamos kompostu per 5-6 mėnesius, priklausomai nuo oro sąlygų. Geriausia pradėti kompostuoti pavasarį arba vasaros pabaigoje – rugpjūčio ar rugsėjo mėnesiais. Susiformavusį kompostą galima atskirti iš tamsios ir sodrios spalvos, jį iš konteinerio reikia išimti naudojant šoninį atsidarantį konteinerio segmentą.

Panevėžio regiono gyventojams kompostavimo konteineriai bus dalinami visą vasarą. Juos atsiimti galima didžiųjų ir pavojingų atliekų priėmimo aikštelėse gyventojams patogiu laiku.

Panevėžio miesto ir rajono gyventojai gali atsiimti kompostavimo konteinerius Garuckų didžiųjų ir pavojingų atliekų priėmimo aikštelėje (Beržytės g. 10) ir Panevėžio didžiųjų ir pavojingų atliekų priėmimo aikštelėse (Savitiškio g. 8 ir Senamiesčio g. 114b). Didžiųjų ir pavojingų atliekų surinkimo aikštelės dirba I-VI nuo 9:30 iki 18:30 val.

Kompostavimo konteinerius nuo birželio 25 planuojami dalinti Kupiškio rajono savivaldybės gyventojams (Technikos g. 6I), Rokiškio rajono savivaldybės gyventojams (K. Donelaičio 16), ir Biržų rajono savivaldybės gyventojams (Krantinės g. 1 ir Kosmonautų g. 8).

Pasvalio rajono savivaldybės gyventojai kompostavimo konteinerius galės atsiimti nuo liepos 10 d. didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelėje adresu Mūšos g. 12 B, Pasvalyje.

Atsiimant kompostavimo konteinerį bus pasirašoma konteinerių panaudos sutartis, todėl būtina turėti **asmens dokumentą**. Apie papildomas kompostavimo konteinerių dalinimo datas ir laiką informacija bus skelbiama savivaldybių ir PRATC internetiniuose puslapiuose